

การพัฒนาแบบการนิเทศภายในด้วยกระบวนการ SPIIE เพื่อส่งเสริม
การจัดการเรียนรู้ของครูยุคใหม่ โรงเรียนบ้านกันตริยาง*
THE DEVELOPMENT OF AN INTERNAL SUPERVISION MODEL USING
THE SPIIE PROCESS TO ENHANCE THE LEARNING MANAGEMENT OF
MODERN-ERA TEACHERS AT KANTRIANG SCHOOL

เฉลิมขวัญ สุปิงคลัต

Chalermkwan Supingklat

โรงเรียนบ้านกันตริยาง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 1

Kuntriang School, Surin Primary Educational Service Area District Office 1

Corresponding Author's Email: chalermkwan.su@kkumail.com

วันที่รับบทความ : 16 ตุลาคม 2568; วันที่แก้ไขบทความ 19 ตุลาคม 2568; วันที่ตอบรับบทความ : 21 ตุลาคม 2568

Received 16 October 2025; Revised 19 October 2025; Accepted 21 October 2025

บทคัดย่อ

งานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ (1) ศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหาและสภาพที่พึงประสงค์ของการนิเทศภายในด้วยกระบวนการ SPIIE เพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ของครูยุคใหม่ โรงเรียนบ้านกันตริยาง (2) เพื่อสร้างและตรวจสอบรูปแบบการนิเทศภายในด้วยกระบวนการ SPIIE เพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ของครูยุคใหม่ โรงเรียนบ้านกันตริยาง (3) เพื่อทดลองใช้รูปแบบการนิเทศภายในด้วยกระบวนการ SPIIE เพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ของครูยุคใหม่ โรงเรียนบ้านกันตริยาง และ 4) เพื่อประเมินรูปแบบการนิเทศภายในด้วยกระบวนการ SPIIE เพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ของครูยุคใหม่ โรงเรียนบ้านกันตริยาง ของเคิร์กแพททริก โดยการวิจัยและพัฒนา กลุ่มตัวอย่างได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูโรงเรียนบ้านกันตริยาง จำนวน

Citation:

*เฉลิมขวัญ สุปิงคลัต. (2568). การพัฒนาแบบการนิเทศภายในด้วยกระบวนการ SPIIE เพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ของครูยุคใหม่ โรงเรียนบ้านกันตริยาง. วารสารสหศาสตร์การพัฒนาสังคม, 3(6), 577-592.

Chalermkwan Supingklat. (2025). The Development Of An Internal Supervision Model Using The Spiie Process To Enhance The Learning Management Of Modern-Era Teachers At Kantriang School.

Journal of Interdisciplinary Social Development, 3(6), 577-592.;

DOI: <https://doi.org/10.>

Website: <https://so12.tci-thaijo.org/index.php/JISDIADP/>

22 คน ได้โดยวิธีการเลือกแบบเจาะจง เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยได้แก่แบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์ มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.96 และวิเคราะห์ด้วยสถิติเชิงพรรณนา ได้แก่ค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

ผลการศึกษาพบว่า

1) การติดตามและประเมินผลการนิเทศภายในของโรงเรียนบ้านกันตริยางยังคงอยู่ในระดับที่สะท้อนถึงสภาพปัญหา

2) รูปแบบการนิเทศภายในด้วยกระบวนการ SPIIE เพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ของครูยุคใหม่ โรงเรียนบ้านกันตริยาง มี 6 องค์ประกอบ

3) ผลการตรวจสอบความถูกต้องและความเหมาะสมของรูปแบบนิเทศภายในด้วยกระบวนการ SPIIE พบว่ามีความถูกต้องเหมาะสมในระดับสูงสุด

4) ผลการประเมินรูปแบบการนิเทศภายในด้วยกระบวนการ SPIIE โดยใช้เกณฑ์ของเคิร์กแพททริกพบว่าครูมีปฏิกิริยาตอบสนองต่อรูปแบบนี้ในระดับมากที่สุด

คำสำคัญ: การนิเทศภายใน, SPIIE, ครูยุคใหม่

Abstract

This research aimed to (1) investigate the current conditions, problems, and desired conditions of internal supervision using the SPIIE process to enhance modern teachers' instructional management at Kantriang School (2) develop and validate a model of internal supervision using the SPIIE process to enhance instructional management of modern teachers at Kantriang School (3) implement the developed internal supervision model using the SPIIE process and (4) evaluate the model based on Kirkpatrick's evaluation criteria. This study employed a research and development methodology. The target group consisted of 22 participants, including school administrators and teachers at Kantriang School, selected through purposive sampling. Research instruments included questionnaires and interviews. The reliability coefficient was 0.96. Data were analysed using descriptive statistics, including the mean ($\bar{x}$) and standard deviation (S.D.).

The research findings were as follows:

(1) The monitoring and evaluation of internal supervision at Kantriang School revealed significant existing problems.

(2) The internal supervision model using the SPIIE process designed to promote modern teachers' instructional management comprised six key components.

(3) The validity and appropriateness of the model were found to be at the highest level.

(4) According to Kirkpatrick's evaluation, the model received the highest level of positive response from teachers in terms of their reactions to the implementation.

Keywords: Internal Supervision, SPIIE, Modern Teachers

บทนำ

ในยุคของการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วทางด้านเทคโนโลยี สังคมและเศรษฐกิจ ระบบการศึกษาไทยจำเป็นต้องพัฒนาศักยภาพของผู้เรียนให้มีความรู้ ความสามารถและทักษะที่ตอบสนองต่อความต้องการของศตวรรษที่ 21 ซึ่งครูเป็นกลไกหลักในการขับเคลื่อนการพัฒนาดังกล่าว การนิเทศภายในสถานศึกษาจึงมีบทบาทสำคัญในการส่งเสริมและพัฒนาครูให้สามารถจัดการเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพและสอดคล้องกับบริบทของผู้เรียน โดยมีเป้าหมายเพื่อยกระดับคุณภาพของการจัดการเรียนรู้และพัฒนาศักยภาพของผู้เรียนให้เต็มตามศักยภาพ

จากการทบทวนเอกสารงานวิจัยต่าง ๆ พบว่าการนิเทศภายในโรงเรียนมีบทบาทสำคัญในการพัฒนาการจัดการเรียนรู้ของครู ซึ่งส่งผลต่อคุณภาพของผู้เรียนโดยตรง (มณีวรรณ แสงลับ, 2557; วัชรรา เล่าเรียนดี, 2556) อย่างไรก็ตามในทางปฏิบัติยังพบข้อจำกัดหลายประการ เช่น การนิเทศขาดระบบที่ชัดเจน ขาดความต่อเนื่องหรือเน้นการตรวจสอบมากกว่าการพัฒนา (กรทอง จิระชากุล, 2550) อีกทั้งจำนวนนิเทศก์จากภายนอกไม่เพียงพอต่อความต้องการของโรงเรียน ส่งผลให้ภาระหน้าที่ในการนิเทศตกอยู่กับผู้บริหารสถานศึกษา ซึ่งอาจขาดรูปแบบหรือเครื่องมือที่เหมาะสมในการพัฒนาครูอย่างแท้จริง อาทิ ผลการศึกษาวิจัย

ของ สาวินีย์ เอี่ยมสะอาด (2564) และ จริญญา น่วมมะโน (2562) ที่ได้ชี้ให้เห็นว่าการนิเทศที่มีรูปแบบชัดเจนสามารถส่งผลโดยตรงต่อสมรรถนะของครูในการจัดการเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

สำหรับโรงเรียนบ้านกันตริยง ซึ่งเป็นสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 1 ได้ดำเนินการตามนโยบายของต้นสังกัดอย่างต่อเนื่อง โดยเฉพาะการขับเคลื่อนครูให้เป็น “ครูยุคใหม่” ที่มีสมรรถนะในด้านการจัดการเรียนรู้ เทคโนโลยีและการประเมินผลผู้เรียน (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2553) อย่างไรก็ตามจากการวิเคราะห์บริบทและผลการดำเนินงานที่ผ่านมา พบว่าแม้จะมีการนิเทศภายในอยู่บ้างแต่ยังขาดรูปแบบที่ชัดเจนและตอบสนองต่อความเปลี่ยนแปลงในศตวรรษที่ 21 ได้อย่างแท้จริง ครูยังต้องการการสนับสนุนที่มากขึ้น โดยเฉพาะในด้านการพัฒนาสมรรถนะที่เกี่ยวข้องกับการออกแบบการเรียนรู้แบบ Active Learning และการบูรณาการเทคโนโลยีเพื่อเสริมสร้างทักษะผู้เรียนให้เท่าทันยุคสมัย

จากบริบทและปัญหาดังกล่าวข้างต้น ผู้วิจัยจึงเห็นว่าการพัฒนารูปแบบการนิเทศภายในที่ชัดเจน มีระบบและสอดคล้องกับบริบทของโรงเรียนบ้านกันตริยงจึงมีความจำเป็นอย่างยิ่ง เพื่อให้การนิเทศเป็นเครื่องมือในการส่งเสริมสมรรถนะของครูในการจัดการเรียนรู้ที่มีคุณภาพ ตอบสนองต่อความต้องการของผู้เรียนและสอดคล้องกับนโยบายด้านการศึกษาในศตวรรษที่ 21 การวิจัยในครั้งนี้จึงมีเป้าหมายเพื่อพัฒนารูปแบบการนิเทศภายในด้วยกระบวนการ SPIIE ที่สามารถส่งเสริมสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ของครูยุคใหม่ได้อย่างเป็นรูปธรรม ซึ่งจะเป็นประโยชน์ต่อทั้งผู้เรียน ครู ผู้บริหารและระบบการศึกษาโดยรวมในระดับสถานศึกษาต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหาและสภาพที่พึงประสงค์ของการนิเทศภายในด้วยกระบวนการ SPIIE เพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ของครูยุคใหม่ โรงเรียนบ้านกันตริยง
2. เพื่อสร้างและตรวจสอบรูปแบบการนิเทศภายในด้วยกระบวนการ SPIIE เพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ของครูยุคใหม่ โรงเรียนบ้านกันตริยง
3. เพื่อทดลองใช้รูปแบบการนิเทศภายในด้วยกระบวนการ SPIIE เพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ของครูยุคใหม่ โรงเรียนบ้านกันตริยง

4. เพื่อประเมินรูปแบบการนิเทศภายในด้วยกระบวนการ SPIIE เพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ของครูยุคใหม่ โรงเรียนบ้านกันตริยาง ของเคิร์กแพททริก (Kirkpatrick)

วิธีดำเนินการวิจัย

รูปแบบของการวิจัย

การพัฒนารูปแบบการนิเทศภายในด้วยกระบวนการ SPIIE เพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ของครูยุคใหม่ โรงเรียนบ้านกันตริยาง ดำเนินการวิจัยและพัฒนา (Research and Development) แบ่งวิธีดำเนินการวิจัยออกเป็น 4 ขั้นตอน (1) ศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหา และสภาพที่พึงประสงค์ (2) สร้างและตรวจสอบรูปแบบการนิเทศภายในด้วยกระบวนการ SPIIE (3) ทดลองใช้รูปแบบการนิเทศภายในด้วยกระบวนการ SPIIE และ (4) ประเมินรูปแบบการนิเทศภายในด้วยกระบวนการ SPIIE

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ระยะที่ 1 ผู้ให้ข้อมูลจำนวน 32 คน ได้มาด้วยวิธีการเลือกแบบเจาะจง ประกอบด้วย รองผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้สอน ตัวแทนคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานโรงเรียนบ้านกันตริยาง และผู้เชี่ยวชาญในการพิจารณาเครื่องมือวิจัย

ระยะที่ 2 ผู้ให้ข้อมูลได้แก่ เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง และผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบความถูกต้องเหมาะสมของรูปแบบและคู่มือการนิเทศภายในด้วยกระบวนการ SPIIE ได้โดยวิธีเลือกแบบเจาะจง

ระยะที่ 3 และ 4 กลุ่มตัวอย่างจำนวน 22 คน ได้มาด้วยวิธีการเลือกแบบเจาะจง (purposive sampling) ได้แก่ รองผู้บริหารสถานศึกษาจำนวน 1 คน และ ครูโรงเรียนบ้านกันตริยาง จำนวน 21 คน

เครื่องมือการวิจัย ประกอบด้วย

ระยะที่ 1 ใช้แบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์จำนวน 3 ฉบับ สำนวณสภาพปัจจุบัน และสภาพที่พึงประสงค์ของการนิเทศภายใน เครื่องมือได้รับการตรวจสอบความตรงตามเนื้อหาโดยผู้เชี่ยวชาญ (ค่า IOC ระหว่าง 0.60–1.00, ค่าเฉลี่ย 0.85) และมีความเชื่อมั่นสูง (Cronbach's α = 0.96)

ระยะที่ 2 ใช้เครื่องมือ 5 รายการ ได้แก่ รูปแบบการนิเทศภายในด้วยกระบวนการ SPIIE, คู่มือการนิเทศภายใน แบบสอบถามตรวจสอบความเหมาะสมของรูปแบบและคู่มือ รวมถึงแบบสอบถามประเมินความเป็นไปได้และประโยชน์ของรูปแบบ

ระยะที่ 3 ใช้แบบสอบถามศึกษาสภาพปัจจุบันและการวางแผนการนิเทศ ผ่านการตรวจสอบความเที่ยงตรงโดยผู้เชี่ยวชาญ (ค่า IOC = 1.00 ทุกข้อ) และมีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.96

ระยะที่ 4 ใช้แบบสอบถามเพื่อการประเมินผลรูปแบบ ผ่านการตรวจสอบความเที่ยงตรงโดยผู้เชี่ยวชาญ (ค่า IOC = 1.00 ทุกข้อ) และมีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.96

การเก็บรวบรวมข้อมูลการวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลจากแบบสอบถามและการสัมภาษณ์ด้วยตนเอง ทั้งจากกลุ่มตัวอย่าง ผู้เชี่ยวชาญและผู้ทรงคุณวุฒิ จากนั้นนำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์ด้วยสถิติเชิงพรรณนา ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ

ผลการวิจัย

บทความวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ คือ 1) เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหาและสภาพที่พึงประสงค์ของการนิเทศภายในด้วยกระบวนการ SPIIE เพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ของครูยุคใหม่ โรงเรียนบ้านกันตริยาง 2) เพื่อสร้างและตรวจสอบรูปแบบการนิเทศภายในด้วยกระบวนการ SPIIE เพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ของครูยุคใหม่ โรงเรียนบ้านกันตริยาง 3) เพื่อทดลองใช้รูปแบบการนิเทศภายในด้วยกระบวนการ SPIIE เพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ของครูยุคใหม่ โรงเรียนบ้านกันตริยาง และ 4) เพื่อประเมินรูปแบบการนิเทศภายในด้วยกระบวนการ SPIIE เพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ของครูยุคใหม่ โรงเรียนบ้านกันตริยาง ของเคิร์กแพททริก (Kirkpatrick) เป็นการวิจัยเชิงการวิจัยและพัฒนา (Research and Development) เก็บข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่างจำนวน 22 คน วิเคราะห์ข้อมูลโดยสถิติเชิงพรรณนา ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ

ผลการวิจัยพบว่า

1) ผลการศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหาและสภาพที่พึงประสงค์ของการนิเทศภายในด้วยกระบวนการ SPIIE เพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ของครูยุคใหม่ โรงเรียนบ้านกันตริยาง

ตารางที่ 1 ผลการศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหาของการนิเทศภายในด้วยกระบวนการ SPIIE เพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ของครูยุคใหม่ โรงเรียนบ้านกันตริยาง

ที่	สภาพปัจจุบัน ปัญหา	ระดับ		แปลผล
		ความคิดเห็น		
		$\bar{X}$	S.D.	
1.	สภาพปัจจุบันด้านระบบและโครงสร้างการนิเทศภายใน	4.78	0.41	มากที่สุด
2.	สภาพปัจจุบันด้านบุคลากรและศักยภาพการนิเทศ	4.78	0.41	มากที่สุด
3.	สภาพปัจจุบันด้านเทคนิควิธีและกิจกรรมการนิเทศ	4.74	0.43	มากที่สุด
4.	สภาพปัจจุบันด้านการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ครูยุคใหม่	4.70	0.46	มากที่สุด
5.	สภาพปัจจุบันด้านการติดตามและประเมินผลการนิเทศภายใน	4.64	0.49	มากที่สุด
เฉลี่ยทั้ง 5 ด้าน		4.74	0.43	มากที่สุด

จากตารางที่ 1 พบว่า โดยภาพรวม ครูมีความคิดเห็นว่าสภาพปัจจุบันของปัญหาการนิเทศภายในด้วยกระบวนการ SPIIE เพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ของครูยุคใหม่ โรงเรียนบ้านกันตริยาง อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.74$, S.D. = 0.43) เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่าด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุดคือ ระบบและโครงสร้างการนิเทศภายใน ($\bar{X} = 4.78$, S.D. = 0.41) และบุคลากรและศักยภาพการนิเทศ ($\bar{X} = 4.78$, S.D. = 0.41) ซึ่งอยู่ในระดับมากที่สุดเช่นกัน ขณะที่ด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุดคือ เทคนิควิธีและกิจกรรมการนิเทศ ($\bar{X} = 4.74$, S.D. = 0.43) และ การติดตามและประเมินผลการนิเทศภายใน ซึ่งแม้จะมีค่าเฉลี่ยต่ำกว่า แต่ยังคงอยู่ในระดับที่สะท้อนถึงสภาพปัญหา

ตารางที่ 2 ผลการวิเคราะห์สภาพที่พึงประสงค์ของการนิเทศภายในด้วยกระบวนการ SPIIE เพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ของครูยุคใหม่ โรงเรียนบ้านกันตริยาง

ที่	สภาพที่พึงประสงค์	ระดับ		แปลผล
		ความคิดเห็น		
		$\bar{X}$	S.D.	
1.	สภาพที่พึงประสงค์ของการสำรวจการนิเทศภายใน (Survey : S)	4.77	0.42	มากที่สุด
2.	สภาพที่พึงประสงค์ของการวางแผนนิเทศภายใน (Planning : P)	4.64	0.49	มากที่สุด
3.	สภาพที่พึงประสงค์ของการให้ความรู้ก่อนการนิเทศ (Information: I)	4.86	0.33	มากที่สุด
4.	สภาพที่พึงประสงค์ของการปฏิบัติการนิเทศ (Implement : I)	4.68	0.47	มากที่สุด
5.	สภาพที่พึงประสงค์ของการประเมินผลการนิเทศ (Evaluation : E)	4.65	0.48	มากที่สุด
	เฉลี่ยทั้ง 5 ด้าน	4.72	0.09	มากที่สุด

จากตารางที่ 2 พบว่าในภาพรวม ครูมีความเห็นว่าสภาพที่พึงประสงค์ของการนิเทศภายในด้วยกระบวนการ SPIIE เพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ของครูยุคใหม่ โรงเรียนบ้านกันตริยาง มีสภาพที่พึงประสงค์อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.72$, S.D.=0.09) เมื่อพิจารณาผลการสอบถามในแต่ละด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดคือ สภาพที่พึงประสงค์ของการให้ความรู้ก่อนการนิเทศ (Information : I) ($\bar{X} = 4.86$, S.D.=0.33) ซึ่งอยู่ในระดับมีความประสงค์มากที่สุด ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือ สภาพที่พึงประสงค์ของการวางแผนนิเทศภายใน (Planning : P) ($\bar{X} = 4.64$, S.D.=0.49) ซึ่งอยู่ในระดับมีความประสงค์มาก

2) ผลการศึกษารูปแบบการนิเทศภายในด้วยกระบวนการ SPIIE เพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ของครูยุคใหม่ โรงเรียนบ้านกันตริยาง

ผลการสร้างรูปแบบการนิเทศภายในด้วยกระบวนการ SPIIE เพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ของครูยุคใหม่ โรงเรียนบ้านกันตริยาง เผยให้เห็นโครงสร้างที่ครอบคลุมและชัดเจน ประกอบด้วยองค์ประกอบสำคัญ 6 ด้าน ได้แก่ หลักการและวัตถุประสงค์ของรูปแบบเน้นสร้างแนวทางการนิเทศที่สอดคล้องกับบริบทของครูยุคใหม่ เนื้อหาที่เป็นแกนกลาง รวมถึงกระบวนการนิเทศภายในที่ประกอบด้วยขั้นตอนสำคัญ ได้แก่ การศึกษาสภาพปัจจุบัน

(Survey) การวางแผน (Planning) การให้ความรู้เบื้องต้น (Information) การปฏิบัติ (Implement) และการประเมินผล (Evaluation) ซึ่งมีความเชื่อมโยงอย่างเป็นระบบ นอกจากนี้ ยังมีการประเมินผลตามกรอบของเคิร์กแพตทริก (Kirkpatrick) และการกำหนดเงื่อนไขความสำเร็จที่ช่วยส่งเสริมให้กระบวนการนิเทศนี้มีประสิทธิภาพและเหมาะสมกับบริบทของโรงเรียนอย่างแท้จริง

ผลการตรวจสอบความถูกต้องและความเหมาะสมของรูปแบบนิเทศภายในด้วยกระบวนการ SPIIE พบว่ามีความถูกต้องเหมาะสมในระดับสูงสุด เนื่องจากรูปแบบนี้ได้รับการพัฒนาจากการวิเคราะห์และประเมินผลอย่างรอบคอบ ผ่านการรับรองจากผู้เชี่ยวชาญที่มีความรู้และประสบการณ์ในด้านการนิเทศภายใน ทั้งยังตอบสนองความต้องการและบริบทของครูยุคใหม่อย่างครอบคลุม นอกจากนี้ การประเมินความเป็นไปได้และประโยชน์จากการนำไปใช้จริงก็อยู่ในระดับที่สูงมาก สอดคล้องกับแนวคิดและผลการศึกษาของนักวิจัยหลายท่านที่เน้นความสำคัญของการสร้างรูปแบบนิเทศที่มีความเหมาะสม ใช้งานได้จริง และสามารถส่งเสริมการพัฒนาครูได้อย่างยั่งยืน

ตารางที่ 3 ผลการตรวจสอบความถูกต้องเหมาะสมของรูปแบบการนิเทศภายในด้วยกระบวนการ SPIIE

ที่	รายการตรวจสอบความถูกต้องเหมาะสม ของรูปแบบการนิเทศภายใน	ระดับ		
		ความคิดเห็น		แปลผล
		$\bar{X}$	S.D.	
1.	ด้านหลักการของรูปแบบการนิเทศภายใน	4.88	0.27	มากที่สุด
2.	ด้านวัตถุประสงค์ของรูปแบบนิเทศภายใน	4.88	0.20	มากที่สุด
3.	ด้านกระบวนการนิเทศภายใน SPIIE	4.96	0.09	มากที่สุด
4.	ด้านเงื่อนไขสู่ความสำเร็จของการนิเทศภายใน	4.80	0.38	มากที่สุด
เฉลี่ยทั้ง 4 ด้าน		4.88	0.14	มากที่สุด

จากตารางที่ 3 พบว่าในภาพรวมผู้เชี่ยวชาญมีความเห็นว่าผลการตรวจสอบความถูกต้องเหมาะสมของรูปแบบการนิเทศภายในด้วยกระบวนการ SPIIE เพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ของครูยุคใหม่ โรงเรียนบ้านกันตริยาง มีความถูกต้องเหมาะสมมากที่สุด ($\bar{X} = 4.88$,

S.D.=0.14) เมื่อพิจารณาผลการตรวจสอบในแต่ละด้าน พบว่าด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดคือ ด้านกระบวนการนิเทศภายใน SPIIE ($\bar{X} = 4.96$, S.D.=0.09) ซึ่งอยู่ในระดับมีความถูกต้องเหมาะสมมากที่สุด ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือ ด้านเงื่อนไขสู่ความสำเร็จของการนิเทศภายใน ($\bar{X} = 4.80$, S.D.=0.38) ซึ่งอยู่ในระดับมีความถูกต้องเหมาะสมมากที่สุด

3) ผลการทดลองใช้รูปแบบการนิเทศภายในด้วยกระบวนการ SPIIE เพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ของครูยุคใหม่ โรงเรียนบ้านกันตริยาง

ตารางที่ 4 ภาพรวมผลการทดลองใช้รูปแบบการนิเทศภายในด้วยกระบวนการ SPIIE ในแต่ละขั้นตอน

ที่.	รายการดำเนินการปฏิบัติการนิเทศ ภาพรวมในแต่ละขั้นตอน	ระดับ		แปลผล
		ความคิดเห็น		
		$\bar{X}$	S.D.	
1.	ขั้นการศึกษาสภาพปัจจุบัน (Survey = S)	4.64	0.49	มากที่สุด
2.	ขั้นการวางแผนการนิเทศ (Planning = P)	4.64	0.13	มากที่สุด
3.	ขั้นการให้ความรู้ก่อนนิเทศ (Information = I)	4.66	0.16	มากที่สุด
4.	ขั้นการปฏิบัติการนิเทศ (Implement = I)	4.72	0.14	มากที่สุด

ผลการทดลองใช้รูปแบบการนิเทศภายในด้วยกระบวนการ SPIIE เพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ของครูยุคใหม่ โรงเรียนบ้านกันตริยาง พบว่า 1) ผลการดำเนินการศึกษาสภาพปัจจุบันของการนิเทศ (Survey = S) โดยภาพรวมมีการปฏิบัติมากที่สุด ($\bar{X} = 4.64$, S.D.=0.49) 2) ผลการดำเนินการวางแผนการนิเทศ (Planning = P) โดยภาพรวมมีการปฏิบัติมากที่สุด ($\bar{X} = 4.64$, S.D.=0.13) 3) ผลการดำเนินการให้ความรู้ก่อนนิเทศ (Information = I) โดยภาพรวมมีการปฏิบัติมากที่สุด ($\bar{X} = 4.66$, S.D.=0.16) และ 4) ผลการดำเนินการปฏิบัติการนิเทศ (Implement = I) ด้วยกระบวนการ SPIIE เพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ของครูยุคใหม่ โรงเรียนบ้านกันตริยาง โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุดที่ระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.72$, S.D.=0.14)

4) ผลการประเมินรูปแบบการนิเทศภายในด้วยกระบวนการ SPIIE เพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ของครูยุคใหม่ โรงเรียนบ้านกันตริยาง ของเคิร์กแพตทริก (Kirkpatrick)

ตารางที่ 5 ผลการประเมินรูปแบบการนิเทศภายในด้วยกระบวนการ SPIIE เพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ของครูยุคใหม่ โรงเรียนบ้านกันตริยาง ของเคิร์กแพททริก (Kirkpatrick)

ที่		ระดับ		แปลผล
		ความคิดเห็น		
		$\bar{X}$	S.D.	
1.	ปฏิกิริยาตอบสนองของครูผู้สอนที่มีต่อเนื้อหาการนิเทศภายใน	4.61	0.18	มากที่สุด
2.	ปฏิกิริยาตอบสนองของครูผู้สอนที่มีต่อการจัดกิจกรรมการนิเทศภายใน	4.65	0.15	มากที่สุด
3.	ปฏิกิริยาตอบสนองของครูผู้สอนที่มีความรู้ที่ได้รับจากการนิเทศภายใน	4.69	0.13	มากที่สุด
4.	ความคาดหวังที่จะได้รับและการนำความรู้และทักษะที่ได้รับจากการนิเทศภายใน	4.63	0.17	มากที่สุด

จากตารางที่ 5 พบว่าครูผู้สอนมีปฏิกิริยาตอบสนองในด้านต่าง ๆ ต่อการนิเทศภายในในระดับ “มากที่สุด” ได้แก่ ความพึงพอใจต่อเนื้อหาการนิเทศ ($\bar{X}$ 4.61, S.D. 0.18) การจัดกิจกรรมการนิเทศ ($\bar{X}$ 4.65, S.D. 0.15) ความรู้ที่ได้รับจากการนิเทศ ($\bar{X}$ 4.69, S.D. 0.13) รวมถึงความคาดหวังและการนำความรู้ไปใช้จริง ($\bar{X}$ 4.63, S.D. 0.17) ซึ่งสะท้อนถึงประสิทธิภาพและความเหมาะสมของกระบวนการนิเทศภายในที่นำเสนอ

อภิปรายผล

1. ผลการสำรวจความคิดเห็นของครูโรงเรียนบ้านกันตริยาง พบว่าสภาพปัจจุบันของการนิเทศภายในอยู่ในระดับมีปัญหามากที่สุด ซึ่งอาจเกิดจากโรงเรียนยังไม่มีแผนการนิเทศที่ชัดเจนและเป็นระบบ ทำให้การดำเนินงานเป็นไปตามปฏิทินมากกว่าการพัฒนาครูอย่างตรงจุด ครูยังมีการะงานสูง ขาดเวลาเข้าร่วมกิจกรรมนิเทศ อีกทั้งยังใช้วิธีการนิเทศแบบเดิมจากบนลงล่าง ส่งผลให้ขาดแรงจูงใจและความร่วมมือจากครู ซึ่งสอดคล้องกับงานของ บัณฑิต ตั้งกมลศรี (2563) เรื่อง ปัจจัยเชิงสาเหตุที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการขับเคลื่อนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาในเขตรับผิดชอบสำนักงานศึกษาธิการภาค 11 และสุพัตรา ปาระจุม (2563) เรื่อง

การพัฒนาแนวทางการนิเทศภายในแบบเพื่อนช่วยเพื่อน สำหรับสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 2 ที่พบว่าสภาพปัจจุบันของการนิเทศภายในอยู่ในระดับปานกลาง และในส่วนของสภาพที่พึงประสงค์พบว่าอยู่ในระดับมากที่สุด ซึ่งสะท้อนถึงความคาดหวังของครูในการพัฒนาสมรรถนะเพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลงด้านเทคโนโลยีและรูปแบบการเรียนรู้ใหม่ๆ ประกอบกับผู้บริหารคนใหม่ (ผู้วิจัย) มีนโยบายเปิดกว้าง สนับสนุนการมีส่วนร่วม และส่งเสริมการแลกเปลี่ยนเรียนรู้อย่างเป็นระบบ ทำให้ครูมีทัศนคติเชิงบวกต่อการพัฒนาโดยใช้การนิเทศภายใน ทั้งนี้ สอดคล้องกับงานวิจัยของวาสนา ศรีมาศ (2566) เรื่องการพัฒนารูปแบบการนิเทศภายในเพื่อพัฒนาสมรรถนะครูใน การจัดการเรียนรู้คณิตศาสตร์ระดับมัธยมศึกษาสำหรับโรงเรียนการกุศลของวัดในพระพุทธศาสนา ที่พบว่าสภาพที่พึงประสงค์ของการนิเทศภายในโดยรวมอยู่ในระดับมากถึงมากที่สุด

2. ผลการวิจัยการสร้างและตรวจสอบรูปแบบการนิเทศภายในด้วยกระบวนการ SPIIE เพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ของครูยุคใหม่ โรงเรียนบ้านกันตริยง พบว่ารูปแบบดังกล่าวประกอบด้วย 5 ขั้นตอน ได้แก่ การสำรวจ (Survey) การวางแผน (Planning) การให้ข้อมูล (Information) การปฏิบัติ (Implement) และการประเมินผล (Evaluation) ซึ่งได้รับการประเมินว่ามีความถูกต้องเหมาะสมและมีความเป็นไปได้ รวมถึงประโยชน์ในระดับสูงสุด ความสำเร็จของรูปแบบนี้สะท้อนจากกระบวนการพัฒนาที่ผ่านการพิจารณาจากผู้เชี่ยวชาญอย่างรอบด้าน รวมถึงการสัมมนาอิงผู้เชี่ยวชาญ (Connoisseurship) ซึ่งสอดคล้องกับแนวทางของพลชัย ชุมปัญญา (2566) เรื่องการพัฒนารูปแบบการบริหารแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 1 ที่เน้นการตรวจสอบความเหมาะสม ความเป็นไปได้และประโยชน์จากผู้บริหารและผู้ทรงคุณวุฒิ นอกจากนี้ผลการวิจัยยังสอดคล้องกับงานศึกษาของเพ็ญสุดา หิรัญเกิด, สำราญ มีแจ้ง และสธิพร เชาวนชัย (2566) เรื่องแนวทางการพัฒนา ความเป็นครูมืออาชีพในยุคดิจิทัลของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาพิจิตร เขต 1 ที่พบว่ารูปแบบการนิเทศภายในในหลากหลายบริบทมีความเหมาะสม ความเป็นไปได้ และประโยชน์ในระดับมากหรือมากที่สุด จากข้อมูลดังกล่าวชี้ให้เห็นว่ารูปแบบการนิเทศภายในด้วยกระบวนการ SPIIE นี้มีความครอบคลุมและเหมาะสมอย่างยิ่งในการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ของครูยุคใหม่ สามารถนำไปใช้พัฒนาคุณภาพการนิเทศและการเรียนการสอนได้อย่างมีประสิทธิภาพในบริบทของสถานศึกษาไทย

3. ผลการทดลองใช้รูปแบบการนิเทศภายในด้วยกระบวนการ SPIIE เพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ของครูยุคใหม่ โรงเรียนบ้านกันตริยาง พบว่าผู้ปฏิบัติมีการดำเนินการในทุกขั้นตอนของกระบวนการ SPIIE อย่างเต็มที่ ซึ่งสะท้อนถึงความเป็น “วงจรคุณภาพ” ที่ครอบคลุมการสำรวจ วางแผน ปฏิบัติ ปรับปรุง และประเมินผลเชื่อมโยงอย่างเป็นระบบ ส่งผลให้การดำเนินงานไม่ขาดตอน และทุกขั้นตอนมีผลในระดับสูงสุด กระบวนการ SPIIE ยังส่งเสริมการมีส่วนร่วมของครูตั้งแต่การสำรวจปัญหา ร่วมวางแผนจนถึงการประเมินตนเอง ทำให้ครูเกิดความรู้สึกเป็นเจ้าของงานและมีกำลังใจในการพัฒนา ผลการพัฒนาสมรรถนะครูยุคใหม่ เช่น การจัดการเรียนรู้เชิงรุก การใช้เทคโนโลยีดิจิทัล การออกแบบนวัตกรรม และการวัดประเมิน ได้รับการพัฒนาอย่างรวดเร็วและเต็มที่ สอดคล้องกับการศึกษาของเพ็ญสุตา ทิรัญเกิด สำราญ มีแจ้ง และสธิพร เซาว์นชัย (2566) เรื่องแนวทางการพัฒนา ความเป็นครูมืออาชีพในยุคดิจิทัลของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาพิบูลย์ เขต 1 ที่พบว่าครูมืออาชีพยุคดิจิทัลมีความเป็นมืออาชีพในระดับสูง และทัศนคติฯ ผาติ (2566) เรื่องรูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำครูยุคดิจิทัลในการจัดการเรียนรู้ของ โรงเรียนประถมศึกษาในเขตรับผิดชอบ สำนักงานศึกษาธิการภาค 11 ที่ชี้ว่าครูที่ได้รับการพัฒนามีภาวะผู้นำครูยุคดิจิทัลเพิ่มขึ้นอย่างมีนัยสำคัญ

4. ผลการประเมินรูปแบบการนิเทศภายในด้วยกระบวนการ SPIIE โดยใช้เกณฑ์ของ เคิร์กแพตทริก (Kirkpatrick) พบว่าครูมีปฏิกิริยาตอบสนองต่อรูปแบบนี้ในระดับมากที่สุด รวมทั้งผลการเรียนรู้ พฤติกรรมการปฏิบัติ และผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นต่อองค์กรก็อยู่ในระดับสูงสุดด้วย เนื่องจากรูปแบบนิเทศ SPIIE มีขั้นตอนชัดเจน เข้าใจง่าย สอดคล้องกับบริบทโรงเรียน และเน้นบรรยากาศนิเทศแบบกัลยาณมิตรที่สร้างความปลอดภัย ทำให้ครูเปิดใจรับการพัฒนา และมีแรงจูงใจสูง บทบาทผู้บริหารในฐานะผู้นำทางวิชาการที่เป็นกัลยาณมิตร ส่งเสริมกระบวนการ “พัฒนา ร่วมคิด ร่วมทำ” ทำให้ครูพร้อมปรับปรุงการเรียนรู้และปฏิบัติอย่างมีประสิทธิภาพ การประเมินตามแนวคิดของสุพัตรา ปาระจุม (2563) เรื่อง การพัฒนาแนวทางการนิเทศภายในแบบเพื่อนช่วยเพื่อน สำหรับสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 2 ที่เน้นที่ความพึงพอใจและการเรียนรู้ของครู ขณะที่การประเมินพฤติกรรมและผลลัพธ์สอดคล้องกับการศึกษาของสาวินีย์ เอี่ยมสะอาด (2564) เรื่องรูปแบบการนิเทศภายในที่ส่งผลต่อสมรรถนะประจำสายงานของครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา สิงห์บุรี-อ่างทอง ที่พบว่าผู้เข้ารับการอบรมมีความ

พึงพอใจและสามารถนำความรู้ไปใช้ในการปฏิบัติงานได้จริง นอกจากนี้ผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นต่อองค์กรได้รับการยืนยันโดยงานวิจัยของจรัญ น่วมมะโน (2562) เรื่องการพัฒนารูปแบบการนิเทศภายในเพื่อพัฒนาสมรรถนะครูในการจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษสำหรับโรงเรียนมัธยมศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ และ บัณฑิต ตั้งกมลศรี (2559) เรื่องปัจจัยเชิงสาเหตุที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการซ้ำชี้อวดภัยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาในเขตรับผิดชอบสำนักงานศึกษาธิการภาค 11 รวมไปถึงงานวิจัยของ พลชัย ชุมปัญญา (2566) เรื่องการพัฒนารูปแบบการบริหารแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหาร โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 1 ซึ่งชี้ให้เห็นว่าผู้เข้ารับการอบรมมีความพึงพอใจสูง มีคะแนนความรู้เพิ่มขึ้นและสามารถปรับเปลี่ยนพฤติกรรม รวมทั้งเกิดผลดีต่อสถานที่ปฏิบัติงานอย่างมีนัยสำคัญ

สรุป/ข้อเสนอแนะ

ผลการวิจัยในครั้งนี้สรุปได้ว่าการนิเทศภายในด้วยกระบวนการ SPIIE มีประสิทธิภาพในการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ของครูยุคใหม่อย่างเป็นระบบและเน้นการมีส่วนร่วมของครูทุกขั้นตอนทั้งนี้ส่งผลให้ครูพัฒนาสมรรถนะได้ทุกด้าน และเกิดทัศนคติเชิงบวกต่อการนิเทศภายในโดยผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะ ดังต่อไปนี้ (1) หน่วยงานทางการศึกษาและสถานศึกษาควรนำรูปแบบการนิเทศภายในด้วยกระบวนการ SPIIE ไปประยุกต์ใช้ในการพัฒนาครู เพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ โดยเฉพาะในบริบทที่มีความจำเป็นต้องพัฒนาสมรรถนะของครูยุคใหม่ให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงทางการศึกษาและเทคโนโลยี (2) ควรจัดให้มีการอบรมเชิงปฏิบัติการเพื่อพัฒนาศักยภาพของผู้บริหาร ครูพี่เลี้ยงและครูผู้สอน ให้มีความเข้าใจอย่างลึกซึ้งเกี่ยวกับกระบวนการนิเทศแบบ SPIIE และสามารถดำเนินการได้อย่างถูกต้องและมีประสิทธิภาพในบริบทจริงของโรงเรียน (3) โรงเรียนควรส่งเสริมวัฒนธรรมองค์กรที่เน้นการเรียนรู้ร่วมกัน การมีส่วนร่วม และการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง โดยปรับบทบาทของการนิเทศให้เป็นกลไกแห่งการสนับสนุนมากกว่าการตรวจสอบ เพื่อสร้างแรงจูงใจและการมีส่วนร่วมของครูอย่างยั่งยืน และ (4) สำหรับการวิจัยในอนาคตนั้นควรมีการศึกษาผลสัมฤทธิ์ในระยะยาวของการใช้กระบวนการ SPIIE ต่อการพัฒนากิจการการเรียนรู้ของครูและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียน รวมถึงเปรียบเทียบประสิทธิภาพของรูปแบบนี้กับรูปแบบการนิเทศอื่น ๆ เพื่อยืนยันความเหมาะสมและประสิทธิผลในวงกว้าง เพื่อประโยชน์ต่อการพัฒนาการนิเทศต่อไป

เอกสารอ้างอิง

- กรทอง จิรเดชกุล. (2550). คู่มือการนิเทศภายในโรงเรียน. กรุงเทพมหานคร: อารักษ์การพิมพ์.
- จรัญ น่วมมะโน. (2562). การพัฒนารูปแบบการนิเทศภายในเพื่อพัฒนาสมรรถนะครูในการจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษ สำหรับโรงเรียนมัธยมศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ. ใน วิทยานิพนธ์ปริญญาดุษฎีบัณฑิต. มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- ทัศนิกา ผาสี. (2566). รูปแบบการพัฒนาก้าวหน้าครูยุคดิจิทัลในการจัดการเรียนรู้ของโรงเรียนประถมศึกษาในเขตรับผิดชอบสำนักงานศึกษาธิการภาค 11. ใน ดุษฎีนิพนธ์ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต. มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.
- บัณฑิต ตั้งกลมศรี. (2559). ปัจจัยเชิงสาเหตุที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการขับขี้อวดภัยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายในเขตภาคเหนือ: วิเคราะห์กลุ่มพหุ. ใน วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยบูรพา.
- พลชัย ชุมปัญญา. (2566). การพัฒนารูปแบบการบริหารแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 1. วารสารการบริหารการปกครองและนวัตกรรมท้องถิ่น, 9(1), 121–134.
- เพ็ญสุดา หิรัญเกิด, สำราญ มีแจ้ง และ สติพร เซาว์นชัย. (2566). แนวทางการพัฒนาความเป็นครูมืออาชีพในยุคดิจิทัลของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต 1. วารสารสังคมศาสตร์ปัญญาพัฒน์, 6(2), 395–404.
- มณีวรรณ แสงลับ. (2557). การศึกษาปัญหาการนิเทศภายในโรงเรียนบ้านฉางกาญจนกุลวิทยา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18. ใน วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยบูรพา.
- วัชร เล่าเรียนดี. (2556). ศาสตร์การนิเทศการสอนและการโค้ชการพัฒนาวิชาชีพ: ทฤษฎีกลยุทธสู่การปฏิบัติ. (พิมพ์ครั้งที่ 12). มหาวิทยาลัยศิลปากร วิทยาเขตพระราชวังสนามจันทร์.
- วาสนา ศรีมาศ. (2566). การพัฒนารูปแบบการนิเทศภายในเพื่อพัฒนาสมรรถนะครูในการจัดการเรียนรู้คณิตศาสตร์ระดับมัธยมศึกษาสำหรับโรงเรียนการกุศลของวัดในพระพุทธศาสนา. ใน วิทยานิพนธ์ปริญญาดุษฎีบัณฑิต. มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.

- วิเศษ ปิ่นพิทักษ์. (2565). การประเมินโครงการอบรมเชิงปฏิบัติการพัฒนาราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาด้านเทคโนโลยีสำหรับการจัดการเรียนการสอนออนไลน์ในสถานการณ์โควิด-19 โดยประยุกต์ใช้รูปแบบของโดนัลด์ แอล เคิร์กแพททริก. วารสารครุศาสตร์ปัญญา, 4(4), 47–57.
- สาวินีย์ เอี่ยมสะอาด. (2564). รูปแบบการนิเทศภายในที่ส่งผลต่อสมรรถนะประจำสายงานของครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสิงห์บุรี-อ่างทอง. ใน วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา.
- สุพัตรา ปาระจุม. (2563). การพัฒนาแนวทางการนิเทศภายในแบบเพื่อนช่วยเพื่อน สำหรับสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 2. วารสารมหาจุฬานาครธรรม, 7(6), 92–104.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2553). คู่มือการนิเทศเพื่อพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษา. กรุงเทพมหานคร: พรักหวานกราฟฟิค.